

Sygn. akt VIII Gz 92/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) SA w B.

przeciwko I. P.

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 14 kwietnia 2014 r., sygn. akt VIII GC 551/14 upr

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uznał się niewłaściwym miejscowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Wrocław - Fabryczna we Wrocławiu - Sądowi Gospodarczemu, jako miejscowo właściwemu. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że powód nie przytoczył w pozwie okoliczności dla których skierował pozew do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (art. 187 par. 1 pkt. 2 kpc). Ponadto, zdaniem Sądu Rejonowego, powód, który dochodzi w sprawie zapłaty odsetek związanych z zawartymi umowami sprzedaży, mógł wytoczyć powództwo przed sąd miejsca ich wykonania. W żaden sposób jednak nie wykazał, aby miejscem tym była B.. W szczególności powód nie przedłożył dokumentu, którym stwierdzone jest miejsce wykonania umowy (art. 34 kpc). Na koniec Sąd Rejonowy zważył, że w polskim procesie cywilnym obowiązuje zasada kierowania pozwu do sądu pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania (art. 27 kpc).

Powód w zażaleniu zaskarżył postanowienie Sądu Rejonowego w całości, domagając się jego uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżący podniósł, że w skierowanym do pozwanej piśmie z dnia 28.10.2013 r., jak również wezwaniach do zapłaty, wskazał wyraźnie miejsce płatności, podając numer rachunku wierzyciela prowadzony w Banku (...)/B.. Powód argumentował, że w świetle art. 454 § 1 zd. 2 kc, świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu zamieszkania lub w siedzibie wierzyciela. Zatem, zdaniem powoda, powództwo o zapłatę odsetek (świadczenia pieniężnego) może być wytoczone przed sąd właściwy miejscowo dla siedziby wierzyciela (art. 34 kpc). Skarżący odwołał się przy tym do orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Sądów Apelacyjnych w Krakowie i Katowicach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 202 zd. 1 i 2 kpc, niewłaściwość sądu dająca się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Sąd nie bada z urzędu tej niewłaściwości również przed doręczeniem pozwu.

O ile nie budził wątpliwości fakt, iż pozwany podniósł zarzut niewłaściwości w terminie - zawarł go sprzeciwie od nakazu zapłaty, o tyle nie sposób uznać, by zarzut ten został należycie uzasadniony. Powód w pozwie dla uzasadniania wyboru Sądu w Bydgoszczy, jako właściwego do rozpoznania sprawy, wskazał na miejsce spełnienia świadczenia pieniężnego (zapłata na wskazany przez wierzyciela rachunek bankowy prowadzony w banku mającym oddział w B.). Sąd Najwyższy w uchwałach z dnia 20 listopada 1992 r., sygn. akt III CZP 138/92

(OSNCP 1993, nr 6, poz. 96) oraz z dnia 4 stycznia 1995 r., III CZP 164/94 (OSNC 1995, nr 4, poz. 62) podtrzymał stanowisko, zgodnie z którym, stosownie do art. 454 k.c., miejscem spełnienia świadczenia pieniężnego za pomocą rozliczeń bezgotówkowych jest siedziba banku (oddziału banku) prowadzącego rachunek wierzyciela. Siedziba banku, według tego stanowiska, jest niejako odpowiednikiem miejsca zamieszkania lub siedziby wierzyciela. Jeżeli więc strony nie postanowiły co innego, zapłata w drodze rozliczeń bezgotówkowych powinna nastąpić w miejscu ulokowania przez wierzyciela rachunku bankowego.

Uznanie siedziby banku prowadzącego rachunek wierzyciela za miejsce spełnienia świadczenia pieniężnego jest dopuszczalne jednak tylko w tych wypadkach, w których obie strony wyraziły zgodę na zapłatę na określony rachunek wierzyciela. Rozliczenie bezgotówkowe wymaga zatem zgody obu stron na zapłatę na określony rachunek wierzyciela, i tylko wtedy, gdy taka zgoda istnieje, miejscem spełnienia świadczenia pieniężnego jest siedziba banku prowadzącego rachunek wierzyciela; miejsce to wynika zatem z oznaczenia przez strony (art. 454 § 1 in principio k.c.). Zgody stron dowodzi np. wskazanie rachunku wierzyciela w umowie, z której wynika zobowiązanie pieniężne, w praktyce sytuacja taka zdarza się jednak rzadko. Uzgodnienia stron umowy, z której wynika zobowiązanie pieniężne, ograniczają się zwykle jedynie do określenia samego sposobu (formy) rozliczenia bezgotówkowego, a rachunek bankowy wierzyciela jest podawany dłużnikowi dopiero później, w fakturze wystawionej przez wierzyciela. W takim razie, o uzgodnieniu przez strony zapłaty na wskazany przez wierzyciela rachunek może być mowa dopiero z chwilą podjęcia przez dłużnika działań świadczących o zastosowaniu się do tego wskazania. Jeżeli dłużnik nie zastosuje się do żądania zapłaty na wskazany przez wierzyciela rachunek, nie ma podstaw do uznania, że miejscem spełnienia świadczenia jest siedziba banku prowadzącego ten rachunek. Za miejsce spełnienia świadczenia należy w takim wypadku uważać - z wszystkimi tego konsekwencjami procesowymi łączącymi się z regulacją art. 454 k.c. - miejsce zamieszkania lub siedzibę (siedzibę przedsiębiorstwa) wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 r., sygn. akt III CZP 81/01).

W przedmiotowej sprawie, jak wynika z treści pozwu, pozwany nie zastosował się do żądania zapłaty na wskazany przez powoda rachunek bankowy. Przyjąć należy zatem, zdaniem Sądu Okręgowego, mając na względzie powyższe uwagi, że miejscem spełnienia przedmiotowego świadczenia pieniężnego (zapłaty odsetek) jest - siedziba przedsiębiorstwa wierzyciela. Skoro siedziba powoda mieści się w B., to właściwym do rozpoznania przedmiotowej sprawy, jest (w świetle art. 454 kc), Sąd Rejonowy w Bydgoszczy.

Tym samym, zarzut niewłaściwości sądu nie został przez pozwanego należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, a w konsekwencji brak było podstaw do wydania zaskarżonego postanowienia. W tych okolicznościach zaskarżone postanowienie należało uchylić na podstawie art. 386 § 1 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc, o czym Sąd Okręgowy postanowił jak w sentencji.

Niniejsze postanowienie nie jest orzeczeniem kończącym sprawę w instancji w rozumieniu art. 108 § 1 zd. 1 kpc. Zgodnie zaś z powołanym przepisem rozstrzygnięcie o kosztach następuje dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (za niedopuszczalne uważa się orzekanie o kosztach procesu wcześniej), ponieważ rozstrzygnięcie o kosztach ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego przedmiotu postępowania (Komentarz do art. 108 kodeksu postępowania cywilnego, J. Bodio, T. Demendecki, A. Jakubecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M.P. Wójcik,

Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Oficyna, 2008). Z tego też względu orzekanie o kosztach przy okazji tego postanowienia, mającego za przedmiot kwestię wpadkową, byłoby przedwczesne.